

Integraal Appel, Nepwetenschap van Tilburg University (samenvatting)

Eind 2013 wordt Integraal Appel vertrouwelijk gepubliceerd. Het stuk gaat over omvang van de wietteelt en –handel in Tilburg. Volgens de schrijvers is die wiet-industrie zo groot als de begroting van de gemeente zelf. Vanaf januari 2014 citeren landelijke media uit het stuk en heeft het invloed op de uitrol van de RIEC-structuur, het uittrekken van geld tegen 'ondermijning' en maatregelen tegen witwassen. Ook is het geciteerd in rechtszaken.

Onderzoek van Buro Jansen & Janssen maakt duidelijk dat bijna alle cijfers die de wetenschappers gebruiken, zijn aangedikt. Wetenschappelijke standaarden lijken niet gebruikt en aan verificatie of falsificatie van schattingen wordt niet gedaan. Rekenmethodes voor de wietproductie in Nederland, de provincie Noord-Brabant en Tilburg verschillen totaal van elkaar, zijn arbitrair en onderling tegenstrijdig. Soms worden gegevens van de politie gebruikt, soms twijfelachtige gegevens van het platform Energiediefstal en soms de ongefundeerde beweringen van de verdachte Alain S.

De keuze voor het gebruik van de rekenmethodes en de gegevens lijkt willekeurig. Dit is echter niet het geval. Er is toegewerkt naar een eindconclusie, namelijk dat de Tilburgse drugsindustrie veel groter is dan iedereen altijd zou hebben gedacht, zo groot als de gemeentelijke begroting, rond de 800 miljoen euro (€728 à €884 miljoen). Dit bedrag is gebaseerd op verdachte Alain S. die spreekt over een miljard euro. Enige onderbouwing van die stelling ontbreekt.

Tilburg University en verdachte Alain S.

In Integraal Appel staat dat het rapport is geschreven door het

Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC), afpakteam Brabant en Tilburg University. De rol van Tilburg University blijkt echter veel groter. Hoogleraar Toine Spapens geeft in een publicatie van het project Emergo aan dat hij betrokken is bij Integraal Appel. In het Brabants Dagblad verduidelijkt Spapens in 2018 die rol, hij zou *"het rekenwerk van zijn vier collega's"* hebben begeleid.

De belangrijkste bron van Integraal Appel zijn de verklaringen van een door de onderzoekers gepresenteerde 'insider' of 'bedreigde getuige'. Voor het openbaar ministerie werd de persoon, Alain S., tot en met de rechtszaak aangemerkt als verdachte. De onderzoekers van Tilburg University hebben de verdachte zelf niet gesproken. Zijn beweringen zijn afkomstig uit verslagen van verhoren. Wel stellen de wetenschappers dat hun berekeningen van de omvang van de Tilburgse wiet-industrie door verklaringen van 'spijtoptant' Alain S. worden ondersteund.

In het NPO-radioprogramma Argos van 18 oktober 2018 zegt hoogleraar Michel Vols van de Universiteit Groningen dat er 'allerlei kanttekeningen' bij de verklaringen van de criminele bron zijn te plaatsen, maar dat deze wel 'interessant' zijn. Nicole Maalsté van de Universiteit Utrecht zegt dat er "aannamen na aannamen na aannamen gedaan" zijn. Voormalig PvdA burgemeester van Tilburg, Peter Noordanus, in de tijd hoofd van de Taksforce B5, doet de kritiek in het radioprogramma af als "letterlijk en figuurlijk een academische discussie".

Academisch is de discussie zeker, want de vraag is natuurlijk of het onderzoek van Tilburg University aan wetenschappelijke standaarden voldoet. En wat blijkt. Een weging van de geloofwaardigheid van de beweringen van de verdachte is niet uitgevoerd en deze zijn niet getoetst aan bestaand wetenschappelijk onderzoek of de juridische praktijk. Zelfs aangehaalde informatie uit politieonderzoeken ondersteunen de beweringen van de verdachte niet. Onderzoek van

Buro Jansen & Janssen zet grote vraagtekens bij de verdachte Alain S. Zijn uitspraken roepen de vraag op of hij informant was of een fantast.

Geen schatting wietproductie in Nederland

De onderzoekers van Tilburg University geven geen schatting van de omvang van de Nederlandse wietproductie, maar berekenen die wel voor Noord-Brabant en Tilburg. Volgens de wetenschappers schatte politiefunctionaris van der Heyden in 2006 voor het laatst de omvang tussen 323 en 766 ton. Van der Heyden plaatst zelf een kanttekening bij deze cijfers namelijk dat "het er alle schijn van heeft dat we de nederwietproductie fors hebben overschat."

Van 2007 tot en met 2012 is jaarlijks de omvang van de wietproductie door de politie geschat en is de lage schatting altijd onder de 100 of 200 ton. De schattingen van de politie moeten met grote voorzichtigheid worden gebruikt omdat de hoge schatting bijvoorbeeld in 2011 640% van de lage schatting is. Met zulke marges zijn schattingen eigenlijk onbruikbaar.

Onbetrouwbare cijfers van Platform Energiediefstal

Tilburg University geeft dus geen schatting van omvang van de wietproductie. Wel geeft het een schatting van het aantal kwekerijen in Nederland, wat de onderzoekers nodig hebben voor het berekenen van de productie in de provincie Brabant. Tilburg University het aantal van 30.000 kwekerijen over van het Platform Energiediefstal. De politie zetten echter grote vraagtekens bij de cijfers van het Platform omdat zij "een zakelijk belang hebben bij het zo hoog mogelijk inschatten van stroomfraude voor de aanleg van kwekerijen."

Deze vraagtekens zijn terecht omdat sinds 2005 er volgens de energiebedrijven jaarlijks steeds precies 1 miljard kWh wordt gestolen en dat hennepkwekerijen de hoofddaders zijn. Onderzoek van KEMA uit 2010 toont aan dat 30% van het netverlies toegeschreven kan worden aan andere factoren dan warmteverlies. Slechts een van die factoren is diefstal. De politie vertrouwt de cijfers van het Platform Energiediefstal niet en komt zelf in berekeningen op een derde of de helft van de platform kwekerijen in Nederland, tussen de 9.386 en 15.643. Zelfs die cijfers zijn aan de hoge kant blijkt uit onderzoek van Buro Jansen & Janssen. De wetenschappers van Tilburg University gaan niet in op de kritiek van de politie of KEMA.

Noord-Brabantse wietproductie bedient de gehele wereld

Tilburg University komt op een productie van 343 ton wiet in Noord-Brabant, let wel dit is meer dan de lage schatting van heel Nederland uit 2006, 323 ton, die de wetenschappers aanhalen. Om op 343 ton te komen gebruiken de onderzoekers de lage schatting van het aantal kwekerijen in Brabant (afgeleid van de 30.000 kwekerijen van het Platform Energiediefstal), het gemiddeld aantal planten per plantage van de politie en van de beweringen van verdachte Alain S. gebruiken de wetenschappers het hoogste aantal oogsten per jaar en de laagste opbrengst per plant. Wetenschappelijk en in de justitiële praktijk wordt uitgegaan van drie tot vijf oogsten per jaar, waarbij vijf alleen mogelijk is met een zeer strakke planning. De lage schatting van de opbrengst per plant van verdachte Alain S. is 141% hoger dan de door het openbaar ministerie standaard gehanteerde waarde.

Nergens wordt de keuze voor de gebruikte cijfers onderbouwd. De keuze is duidelijk ingegeven door de vrees dat anders uiteindelijk de cijfers voor Tilburg volstrekt ongeloofwaardig zouden zijn want bij het gebruik van de hoge schattingen voor opbrengst per plant en het

aantal Brabantse kwekerijen zou er in Nederland jaarlijks 2.667 ton wiet worden geproduceerd. Dit cijfer is 123% hoger dan de hoogste schatting van de politie.

De Tilburgse wiet-productie rijst de pan uit

Als de onderzoekers de wietopbrengst van Tilburg berekenen, doen ze dat op een andere manier dan ze bij de provincie Noord-Brabant hebben gedaan. Voor het aantal plantages worden niet de cijfers van het Platform Energiediefstal gebruikt, maar het aantal kwekerijen dat volgens verdachte Alain S. bij zijn criminele groep in gebruik was vermenigvuldigd met het aantal csv's in Tilburg volgens verdachte. Dit aantal (600 tot 900 kwekerijen) blijkt echter niet voldoende om de door Tilburg University veronderstelde honderdduizenden wietplanten te herbergen zodat de wetenschappers plots op de proppen komen met '250 zelfstandige kwekers'.

Naast het ongeloofwaardige aantal kwekerijen van de verdachte en de wetenschappers gebruikt Tilburg University niet het politie gemiddelde van 260 planten per kwekerij zoals bij de berekening van Noord-Brabant, maar het aantal van 600 tot 1.100 planten van de verdachte (230 tot 420% meer). De onderzoekers gebruiken wel het hoge aantal oogsten van de verdachte, maar niet de lage schatting van de opbrengst per plant (40 gram) zoals bij de Brabantse berekening. Waarschijnlijk gebruiken de wetenschappers de hoogste schatting van 57 gram of zelfs nog hoger 70,2 gram, maar dit is niet duidelijk omdat Tilburg University niet expliciet aangeeft welke schatting zij gebruiken. Tevens introduceren zij bij de berekening van de Tilburgse wiet de natte wiet en de verhouding tussen natte en droge wiet waardoor een vergelijking met de provinciale cijfers niet mogelijk is. Waarom zij deze nieuwe feiten bij Tilburg introduceren maken de onderzoekers niet duidelijk, maar het geeft hen wel de mogelijkheid om zowel de hoeveelheid geproduceerde Tilburgse wiet als het aantal planten en kwekerijen naar believen te manipuleren.

De onderzoekers van Tilburg University komen op een productie van 230 tot 280 ton wiet, 71% tot 86% van Brabantse wiet. Het narekenen van de Brabantse wiet met de gebruikte rekenmethode voor Tilburg levert een dubbele hoeveelheid wiet voor de provincie op, 744 ton. Dit is hoger dan meeste hoge politie schattingen voor de landelijke productie. Het tonnage aan wiet op landelijk niveau zou bij deze rekenmethode niet meer te overzien zijn.

Alle criminele organisaties zitten in Tilburg

Voor de berekening van de wiet-productie in Tilburg gebruiken de wetenschappers het aantal van 60 hennep-csv's. Volgens Tilburg University komt dit getal voort uit het totaal van 500 tot 1,000 criminele samenwerkingsverbanden (csv's) voor alle vormen van criminaliteit in heel Nederland. De onderzoekers hebben de laagste schatting van de verdachte Alain S. overgenomen die tijdens de verhoren spreekt over 60 tot 100 csv's in de stad. Zestig csv's is echter niet realistisch, want dit is 7% van alle csv's in Nederland in 2013, terwijl de stad iets meer dan 1% van de Nederlandse bevolking herbergt. Tevens zijn de 60 csv's zelfs tussen de 73% en 77% van de Nederlandse hennep csv's waar volgens het OM onderzoek naar is gedaan. De verdachte Alain S. zorgt zelf ook voor twijfel over de zestig csv's omdat volgens hem diverse leden van zijn criminele groep ook hun eigen csv hebben.

Tilburg witwas hoofdstad van Nederland

De zestig csv's gebruikt Tilburg University voor de berekening van de wietproductie en om via een omweg op de ongeveer 800 miljoen euro grote Tilburgse wiet-industrie uit te komen. Tegelijkertijd ondergraaft het aantal ook de bewering van de universiteit. De onderzoekers

berekenen namelijk aan de door hun gehanteerde omstreden witwas-cijfers (2,4 miljard per jaar) dat iedere csv tussen 2,5 en 5 miljoen euro per jaar omzet draait. Dit is veel minder dan de conclusie dat in de hennepindustrie in Tilburg 800 miljoen per jaar omgaat. Met de veronderstelde 60 csv's komt dit op een bedrag tussen de 150 en 300 miljoen euro. Daarbij moet nog worden aangetekend dat het totale bedrag van 2,4 miljard per jaar en de berekening om daar te komen ernstige wetenschappelijke gebreken vertonen. Tilburg University gaat daar niet op in.

Aan de andere kant is de 800 miljoen euro grote Tilburgs wiet-industrie zou de Zuid-Nederlandse stad een derde van het bedrag van 2,4 miljard euro dat volgens de onderzoekers jaarlijks in Nederland wordt witgewassen in illegale handel en diensten voor zijn rekening nemen. Daarbij moet ook nog worden aangetekend dat voor het berekenen van de financiële opbrengst in Tilburg de onderzoekers een 1.000 euro hogere kiloprijs gebruiken dan ze in de eerdere berekeningen voor de provincie Noord-Brabant gebruikten.

Nader onderzoek

Het onderzoek Integraal Appel van Tilburg University is niet alleen onwetenschappelijk en slecht het is ook van een twijfelachtig allooi. Het heeft ook nog eens discriminatoire kanten, zet beroepsgroepen weg als verdacht en verhuult de ware reden van het lobbydocument, namelijk het veiligstellen van een budget voor de Taskforce B5 en de 'integrale aanpak' van hennepeteelt. Met het opkloppen van de wiet-industrie in Tilburg worden burgers van die stad in de verdachtenbank gezet zonder dat daarvoor enige onderbouwing wordt geleverd. Dit ondermijnt het rechtsgevoel, de rechtstaat en goed openbaar bestuur. Diepgaand onderzoek naar de totstandkoming van Integraal Appel is noodzakelijk.

Terug naar inhoudsopgave